

מסורת הש"ס

לשון סורסי למה אל או לשון הקודש או לשון יוני. הוא לשון זה וסורסי לשון נלגט הוא: פרסי. לשון נאה מארמי. בלחך ישראל הסמוכה ליון נקט יוני ובכל הסמוך לפרס נקט לשון פרסי: חמס ויגית. בני פלטיץ הקרוצים למלכות לנפשי לא גרסיין מאי דכתיב כלומר כן אמר רבן שמעון קורא אני על עלמי המקרא הזה שיש עלי לעולל עיני צבתי ודמעה מכל משפחות העיר: ירדי. נחוריס: המספר קומי. לפניס נמלח: מדרכי האמורי. משפיריס מלפניס ומשיירין בלורית מחתריין. ל"א דך רומיים נלגט שער שלמעלה מן האון נמשבח הגאונים: לספר. מר"א בין ישראל לעובדי כוכבי וצריכה שימור: בלורוי. דמניא לעיל [פנ:] ארור ישראלס) שיגדל חזיריס: כלל. סס המדינה ועיר אחת שנה נקראת והרדעה ואותה העיר סמוכה לספר. ואשמועיין רב נחמן דהואיל ויש צבגל טוב קצוע ישראל הרצה מותר לגדל כלבים צעיר הסמוכה לספר כאלו היא מחלך ישראל: יוני. ייב"ש. ל"א חרבע שיני הכלל הארוכות שנהן נושך קך שמעמי (נככריות) [חולין דף עט.]: שקילי סיבוסוף. טוולה היא טובתך ומוטלת על הקוליס (שלם קשרת את הכלל) מה שאתה מנחמני הכל: כבד נד. ונעקד ממקומי: מרחיקין אס השוכן. שלם יפקדו טבואה ופירות (ס שקבי העיר: כרסייתו נחמשים מליא. כמה שהן מלקטות ומנקרות בקרקע מלאין נחמשיין אמה הלך לגבי אמילת טבואת עיר אין לחוש ביתר: כישוב כרמים. שהלך מכרס לכרס עד למרחוק: כדידיס. שאזתן שוכנין של ומשוס ויני שוכנין שלם ילכדו כפמיין אין לחוש דלו הן אלל יש לחוש ליוני הישוב שנאין דך השוכנין למרחוק:

תורה אור השלם 1. עיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי. 2. ובחנה יאמר שוקה רבבוח אלפיי ישראל: מכבד י ל

הגהות הב"ח 1. ובני רבבוח הרי אלפיים ושני רבבוח ממ אחר והיסת לפס:

גליון הש"ס 1. או לשון פרסי. נמוס' כ"ב דף 5 ע"ב ד"ה לפרס הכי או לשון סורסי: תוס' ד"ה לשון וכו' אין לשון ארבי טלה מצ כל דר. ויני כ"ב דף 5 ע"ב תוס' ד"ה למרוא:

לעני רש"י מר"א. נבול. ע"פ. יביבייש (ינצוייסיס). חניכיס.

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

פג.

עין משפט
גר מצוה

קמא א מ"י פ"ה מ"ה ע"ו הלכה א סמג לחון נ טו"ע י"ד פ"י קמא ע"פ א: קמב ב מ"י ע"ג הלכה ג טו"ע שם ספיק ג: קמג ב ד מ"י פ"ה מ"ה ט"ק ממון הלכה ט סמג ע"פ ט טו"ע ח"מ פ"י פ"ה ספיק ב: קמד ד מ"י ע"ג הלכה ט: קמה ו מ"י פ"ו מ"ה נ"ה ולמה הלכה ט סמג ע"פ ט טו"ע ט"ו וטו"ס פ"י ס"ה קמו ז ה ט י ב מ"י ע"ג הלכה ט סמג טו"ס פ"י ט"ז:

מוסף רש"י

לשון סורסי. קרוכ הוא לשון ארמי, ואומר אני שיש לשון נחמה ירושלמי, ואומרת הטולם קורין אהמו לעניא שרייח' (טו"ס) או לשון יוני. שבו קרויין ל"אין וין ולשון יו"י יס מה ויהי ל' לפרס צו (טו"ס). עיני עוללה. מנוולת אח עיני, לבפשי. על נפשי. קרוייה: (טו"ס). הספסר קומי. שפרי שלפיו, ומסת בלורית תמחורין. הרי זה מדרכי האמורי. שכן מחייב בלורית נכס נכסות סוכים (טו"ס). לספר. כיר שממלת בין נבול ישראל לנגול האומות (טו"ס). חרובת. לחי היא עיר צבגל דהוא פמוסה לספר. הירדעא. אמה קטובה לנכרס מזן אחד ולפירות שישין כהן בני גולה מזן שני (טו"ס). למוסא. לפוסת טיבה, שהאלל צגל הבית חתרו (שבת ט"ז). שקילי כבידה. נטולת ד' שימי טהא טפך כהן לותן שייס קרי נינן, דלמחיינין חלט טרפוס (חולין ט"ז). גמל ניבי את ליה (שבת ט"ז). שקילי סיבותך ושדיא אחירי. טוולה סיבתך ומנוולת על הקוליס. סיבותך, טובת הילת ממחך. כחו מחויק טוב, הגריף ללג' (טו"ס). מדחיקין את השוכן מן העיר. סיונים ממסדין ורמי גנות (כ"ב ט"ז). כרסייהו בחמשים אמה מליא. כמה שהן מלקטיין נטון חמשים אמה מתמלה כרסין ואין מפסידיס מרעיס ממלן ולכון (טו"ס). כישוב כרמים. שפרחין מרס לנכס טוסיס בישוב (טו"ס). כישוב שוכנין. שגלגל משוכין לשוכן (טו"ס). ותפוסק ליה משום שוכנין גופייהו. (טו"ס). הדרן עלך מרוכה

לשון סורסי. נראה דלשון סורסי הוא לשון ארמי כדאמר (נבלשית רבה פ' עה) אל ייה לשון סורסי קל בעיניך שהרי צמורה וצניזאים ונכמויס חלק לו הכמוז כבוד תורה דכתיב ליגר שהדומא צניזאים דכתיב ועורא ולכן היה מלרס נהריס ודניאל נמי קורכו לשון סורסי אף על גב דכתיב זיה וידברו הכשדים למלך ארמית והא דנקט הכא בלחך ישראל לשון סורסי ובגלל נקט לשון ארמי אור"ח לפי שמעט משתנה כעין לשון לעו שמדברים אותו לשון נא כמדינה אחת יותר מבחירת כי אונקלוס הגר פירסג עד הגל הזה סקיד דגורא דקין ולכן קרא ליה יגר שהדומא וי"ל לשון עדידי לבן הוא לשון סורסי ועל שם סוריא נקרא סורסי דקוריא הוא ארס נהריס וארס נובה שכגז דוד ועל שם שקרובה ללחך ישראל * אין לשון ארמי שלה נא כל קך:

התירו אספר קומי. מתמלה לא גזרו על קרויס למלכות והוא היה רגיל כדאשכחן נמשלה (דף ט"ז) שהלך אנטומוס בן לואין וסיפר קומי שלם יימרו שהוא יהודי והטעה אותם:

שני אלפים ושני רבבות גרסיין ולא גרסיין. שני אלפים רבנות דנמנכר לא היו כי אס' כינא ושקרה סעינה ולא שייך כלן הא דלחד דייני ממונות (פטהדרין דף ט"ז). דכל כי עשרה סעינה שריא דהכא אנציאס ואמשקן קאמר: והרתיא ובישוב אפילו ק' פ"ל *א יפרום. ע"כ השמא לא ידע פירוש הכרייתא (אוקשה) דהא משמע דק' מיל לאו דוקא אלל אפילו אלף לא יפרום וא"כ האו ישוב היכי דמי אי קרי העיר ישוב אי"כ לא יפרום כשום מקום אפילו במדבר דלפילו המדבר רחוק אלף מיל דהא אמר דק' מיל לאו דוקא ואפילו נאמר דק' מיל דוקא אחני תקשה ירשא לפיפא דהא ירשא קמי דרחוק שלשים רים מן הישוב פורסיין ובסיפא קמי אפילו ק' מיל לא יפרום דהכי תנא כחוספתא בפירקין (פ"ח) אין פורסיין נשגיס ליוניס אאי"כ הרמיין מן הישוב שלשים רים נדי"א במדבר אלל בישוב אפילו ק' מיל לא יפרום וליכא למימר נמי דס"ד דכישוב של זרעיס שייטי טובה וירשא דכרייתא מיידי בישוב עיר וקרי ליה מדבר משום דליכא

זרעיס דאי"כ מאי קשה ליה ונראה לר"צ"א דהוא ס"ד דלאיירי בישוב זרעיס וה"פ ומישט שייטי שלשים רים ומו לא אפילו בישוב זרעיס והא מוכחא סיפא דכישוב זרעיס שייטי טובא ואין זה אלל משום אכילה אלהא דלא מליא כריסה נחמשים אמה ומשני דלא איירי בישוב זרעיס אלל בישוב כרמים ובכישוב שוכנין: הדרן עלך מרוכה

לשון סורסי למה או לשון הקודש או לשון יונית וא"ר יוסיי בבל לשון ארמי למה או לשון הקודש * או לשון פרסי אמרי לשון יוניי לחוד חכמת יוניית לחוד וחכמת יוניית מו אסירא * והאמר רב יהודה אמר שמואל משום * ורשב"ג יעיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי אלף ילדים היו בבית אבא חמש מאות מהם למדו תורה חמש מאות למדו חכמת יוניית ולא נשתייר מהם אלא אני כאן וכן אחי אבא בעסיא אמרי שאני בית רבן גמליאל שהיו קרובים למלכות וברתניא * המספר קומי הרי זה מדרכי האמורי אבטולמוס בר ראובן יתחירו לו לספר קומי מפני שהוא קרוב למלכות * של בית רבן גמליאל התירו להם לספר בחכמת יוניית מפני שקרובים למלכות: לא יגדל אדם את הכלב אא"ב קשור בשלשאות כו': תנו רבנן ילא יגדל אדם את הכלב אלא אם כן קשור בשלשלת י אבל מגדל הוא בעיר הסמוכה לספר וקושרו ביום ומתירו בלילה תניא רבי אליעזר הגדול אומר המגדל כלבים כמגדל חזירים למאי נפקא מינה ילמיקס עליה בארור * אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן בבל בעיר הסמוכה לספר דמי תרגמה גהרדעא דריש ר' דוסחאי דמן בירי יבנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל * ללמדך שאין שכניה שורה על ישראל פחות משני אלפים ושני רבבות * חסר אחת והיתה אשה מעוברת ביניהם וראויה להשלים ונבח בה כלב והפילה נמצא זה גורם לשכינה שתסתלק מישראל * והיא איתחא דעלה למיפא כההוא ביתא נבח בה כלבא אמר לה מריה לא תיסתמי מיניה

הדרן עלך מרוכה שקולי גביה אמרה ליה * שקילי סיבותך ושדיא אחירי כבר נד ולד: אין פורסיין גישבין ליוניס וכו': ומי אזלי כולי האי והתגן * מרחיקין את השוכך מן העיר חמשים אמה אמר אביי מישט שייטי טובא כרסייהו בחמשים אמה מליא ומישט שלשים רים ותו לא והתניא יבישוב אפילו מאה מיל לא יפרום רב יוסף אמר יבישוב כרמים רבה אמר בישוב שוככין ותפוסק ליה משום שוככין גופייהו איבעית אימא * בדעובד כוכבים ואיבעית אימא * ברהפקר ואיבעית אימא * ברדייה:

הדרן עלך מרוכה

זרעיס דאי"כ מאי קשה ליה ונראה לר"צ"א דהוא ס"ד דלאיירי בישוב זרעיס וה"פ ומישט שייטי שלשים רים ומו לא אפילו בישוב זרעיס והא מוכחא סיפא דכישוב זרעיס שייטי טובא ואין זה אלל משום אכילה אלהא דלא מליא כריסה נחמשים אמה ומשני דלא איירי בישוב זרעיס אלל בישוב כרמים ובכישוב שוכנין: הדרן עלך מרוכה

הדרן עלך מרוכה

מאי מלה מיל דקאמר, דמשמע דכשיל יוני העיר מרחק שאלן כון דך שוכנין, כלאו יוני העיר נמי לא יפרום, שרי לנד יוני שוכנס של ארסי (טו"ס). הדרן עלך מרוכה